

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ascensus Moysis in montem Seu De Oratione Tractatus Tribus Stationibus ac vijs Purgatiua Illuminatiua Vnitiua distinctus

Crombecius, Johannes

Avdomari, 1618

Textvs Decimvs. Surrexerunt Moyses & Iosue Minister eius

urn:nbn:de:hbz:466:1-38133

Letteris ali-
orum. vtiliter atque efficaciter docere velint, illud
inprimis in se inducere, imbueri, exprimere
atque exercere conentur. Considerent verò
impensissimè iudicentque an continuo stu-
dio, cura ac diligentia, sua omnia studia eo de-
tâ operâ referant, vt nimirum zelum anima-
rum in animis suis acquirant, intendant atq[ue]
augeant; quo, habitu quodam acquisito, per-
petuò flagrent & inopus illud ardētissimè fe-
ratur. Deinde rem quâ exponere ac suadere
velint primùm ipsi animò præcipiant; vt ap-
pareat doctrinam illam, quam adferunt, non
tam ex libris desumptam quàm experientia
sensu, vñque ac praxi comparatam esse
exemplo Domini qui cepit primùm facere

et. I. I. tum docere.

TEXTVS DECIMVS.

Surrexerunt Moyses & Iosue minister eius.

Exod. 19
24. **A** Ntequàm Dominus Moyfi legem
traderet seu decalogum, severe om-
nibus interdictum voluit ne montem acci-
derent; immodò ne quidem montis pedem at-
tingerent; nec ab hac lege sacerdotes excep-
ti sunt, præter Moysem & Aaron, vt patet ex
di. 19. admisit tamen Dominus postea Naba-
Abiud & septuaginta seniores, qui etiam in-
tererunt Dominum, seu gloriam summæ illius
Mactar

Maieſtatis, peculiaris quàm cæteri; exodi 24. ſed à lōgē; nō ſicut Moyses qui in ipſam nebulam ad cacumen uſque montis, ad congreſſum nimirum cum Deo admittebatur.

SECTIO PRIMA.

*Qui & qua ratione ad montis aſcenſum
Deique congreſſum admittendi.*

2. **D**ocumenta hic non pauca ſtudioſis orationis ſeſe offerunt. Atque illud imprimis: non ſine timore ac ſumma reverentia ad hūc orationis montē, ubi ſupremus rerum conditor cum tota ſua curia reſidet, accedendum. Quidam enim parū reverenter templa ingredituntur, ad ſancta uſque ſanctorum penetrant; ſatis ſe pios exiſtimantes, ſi clariffimū templi locum nacti fuerint: *Publicanus à longē ſtans nolebat nec oculos ad calum levare; ſed percutiebat pectus ſuum dicens Deus Luc. 18. propitius eſto mihi peccatori.* Pharifæus non à longē; ſed aræ vicinus gloriabatur de meritis ſuis. Certè indignum eſt Chriſtianum hominem haud rarò gravibus onuſtum ſceleribus ſive occultis, ſive manifeſtis, cum audacia & ruſticitate, ne dicam impietate (eſt illi ipſi ſe valde civiliter habere arbitrentur) in loca ſacroſancta, præſentia divinæ maiestatis formidanda, irruere, caput tegere, fabu-

lari, circumspicere. hæc, coram principe qui
faciunt, inciviles, rustici, stupidi audient
Quid? *OR* percussus est, quod arcam Do-
mini, bobus calcitrantibus vacillantem at-
gisset, & quidem optimo fine nempe ut
sustentaret. Arcam Dei major hic est, Deus
enim est Dominus Iesus cui appropinquat
non erubescis. Iubetur populus radices
quidem montis non attingere. Et tu sine
more, reverentia, consideratione statim
fortè deterrimi, irruere in templa, inven-
cundè, elato capite non erubescis?

2. Alterum est non omnibus sacerdotibus
permitti, ut montem ascendant & tremen-
da mysteria pertractent: ij solum qui Moyse
& Aaron probitatem & sanctimoniam im-
tantur. Non ijs qui se indignos tam tremen-
dum ministerio tractando reddiderunt. de quibus
Ezechiel. *Sacerdotes eius contempserunt*
legem, & polluerunt sanctuaria mea. Inter sanctum
& prophanum non habuerunt distantiam, & in
pollutum & immundum non intellexerunt. factum
est sanè huic generi hominum, qui ebrietate
& impudicitie impudentissime dediti, sancta
sancta mysteria committere aut permittere
Cùm Dominus dicat. Nolite sanctum dare
vobis. Benè profectò Propheta dixit, honestè
sanctum & prophanum non habere dis-
tantiam. Nam & ipsi sancti non sunt, &
prophanè vivunt, & prophanè sacramenta
pertractant.

Ezech.
22.26.

pertractant. Altaria, calices, mantilia, candelabra longè immundiora sunt, quàm quæ eorum mentè solent esse vsui. Omnia mûda, lucida, integra, minimè exesa domu habere cupiunt: & si quid horû desit, oculatissimi sunt; immunditiem, fæctorem, sordes in altari nec vident nec percipiunt. Quid ergo mirum, si Dominus sacerdotes Moyse, non quolibet, sed sanctitate conspicuos adiungi velit? Et clament, *foris canes, & venesici, & imudici & homicide, & idolis seruietes, & omnis qui amat* Apoc 22. *& facit mendacium. Et mundi estote, qui seruis* 15. *visa Domini.* Hi ergò primùm severitatem iudiciorum Dei apprehendant, à pede montis ad tempus recedant. Tempus erit quo invitabuntur cum Aarone & alijs sacerdotibus cum resipuerint, & pœnas à se delictorum neglectique officij exegerint.

3. Videtur deinde Dominus in hac sacerdotum aggregatione cum Aarone delectari oratione comuni, quæ à pluribus celebratur. Ita vt mutua pietate excitentur; invent se mutuò, vt alio deficiente, alter officio substituat; edificent deinde plebem gravi & composito cantu. Et qui audiunt, Deum laudent, & ad pietatem inflammentur. Quare quia superius diximus pluribus, superse-
debo.

VVI
446

Qui in orandi studio preire, qui subsequi debeant.

Exod. 24

13.

V Erum ad textum nostrum veniamus. Surrexerunt inquam, Moyses & Iosue minister eius. Audito namque mandato nunc cunctatus Moyses pergit ad montem. Ad ipsum namque iussio ac mandatum dirigebatur. Videns autem Iosue minister Moyli Dominum suum surgentem seu adornantem habitum, stetit & ipse in pedes, eumque decebat secutus est.

*Mandata
cur ad su-
periores
destinen-
tur.*

2. Illud inprimis observatione dignum est solere principes, mandata sua ad ipsos duces ac praesides populi dirigere; tum ut ipsi praesunt ea primi observent; tum populo vanda denuncient. Ita Dominus egit cum Moysse. Praesidium haec sunt privilegia, ut curas gerant; primi, quae praecipunt faciant molestias sustineant eorum, qui repugnant & ferant onus dici & aestus. Quare Praesides illos errare censendum est, qui curas seponunt. mandata liberaliter cumulant & promulgant, rigideque servati mandant, & non servare recitent: hos Christus graviter reprehendit. Alligant enim, inquit, onera gravia & importabilia & imponunt ea humeris hominum digito autem suo nolunt ea movere. Non ita Moyses qui parere velle sese semper ostendit.

Matth.

23.4.

immò & famulo ceterisque præire.

*Mādara
duplicia*

1.

2.

3. Mendatorum verò quædam optabilia; quædam onerosa. Optabilia sunt mensæ ac cumberè, frui privilegio tardiùs quiescendi ac surgendi, invisere amicos, nobilium frui amicitia ac consortio. Multi talibus mandatis optant onerari, eisque levia apparent. Etsi probatis religiosis intolerabilia sint. Onerosa verò sunt carere commoditatibus quibusdam. Qualia sunt; surgere nocturnis horis ad officium divinum decantandum; cellam custodire, includi domo religiosa. Hæc & odiosa & onerosa ijs, qui disciplinam non amant. Moyses statim surrexit, etsi tota nocte immò per quadraginta dies excubare; noctes totidem insomnes ducere; cibo nullo refici, tanto hoc tempore deberet; immò nō reputasset ipse privilegium sibi deferri si quis eum ab ascensu montis atque adeò à tam longa oratione & ieiunio eximere voluisset. Cur ita? quia summum reputabat beneficiū, carere hisce vitæ commodis; fruique intereā tanto bono, tamque eximio consortio, nimirum divinæ maiestatis, Cuius boni comparatione, nulla in mundo vel commoda sūt; aut si inveniuntur; ea omnia simul cōgesta, despicienda, ut vel ad breve tempus, divina conversatione potiamur. Ex quibus conficitur minimè sibi consulere, qui privilegia conquirunt, de ijs sibi applaudunt, & gratulantur

43

lantur

VVI
416

lantur, malentes esse in mensa inter epulas
carnales, in lecto molliori stercientes, quam
in delicijs spiritualibus conversari.

*Superio-
riū esse a-
lios exē-
plo prai-
re.*
4. Hinc etiam discimus optime iudicare su-
periores, qui primi, in omnibus bene geren-
dis esse ac comparere volunt. *Rectorem te-
suerunt, esto in illis, sicut vnus ex illis*; Primus
qui mane surgat, vltimus qui vesperi decum-
bat. Primus in templo, novissimus in sacu-
larium epulo. Primus in mensa communi,
vltimus in ciborū singularitate & apparatu.

*Eccl. 32.
1.*

facilius cum minimo suorum, quam secum
permittat dispensari; sic fiet, vt alij ducem
facile sequantur. Surgente namque Moyse
statim & Iosue minister eius a surrexit,
5. Conueniens etiam est vt superiores, (&
vtinam omnes, qui bene audire cupiunt hoc
Moyse exemplum sequerentur!) socium ha-
beant; qui partim in necessitate eis minister
partim in omnibus, actionum suarum telus
esse possit. Obnoxij enim sunt calumnijs, nec
debet eos, suspicandi sinistrè de se, occasio-
nem præbere. Præsertim si cum mulieribus
orandum, agendum, sacramenta admittenda
trada; si quid tractandū, aut referendū quod
circumspectio indigeat. Longè citius in
suspicionē vocantur superiores quam alij, qui
superiores habent, & verètur in eorū incidere
reprehensiones. Bonus & fidelis testis eos non
raro liberat, & à calumnia; & subinde liberat

ta-

zatem adimit à rectitudine vacillandi cespitandiq; aut foede in crimē aliquod prolabedi. sit autem testis ille & probus, & fide dignus, alter Iosue omniq; exceptione maior, qui in suspicionem dissimulationis venire non possit. Peccata, opera tenebrarum vocantur, & qui peccant tenebras amant, & quærunt; solitudine delectantur, testes refugiūt. Opera verò lucis, lucem optant, latebras fugiūt, & testes admittunt atque adescunt. Et licet opera spiritualia sint vt orationes, exomologeses, consolationes spirituales, infirmorum visitationes, quæ secretò exercere intendimus; nihilominus in ijs consultum est, nobiscum optimum Iosue habere, qui nos comitetur. Nam Dominus, & in Angelis suis reperit pravitatem. Et qui amat periculum peribit in eo. Pretiosa res est bonum nomen, fama & existimatio hominum, quæ facile læditur, nisi occasiones præscindamus obloquijs, & malevolorum suspicionibus.

Iob. 4.
18.

6. Illud etiam non est omitendum æquum non esse, vt Moyses surgat & Iosue sedeat orotus; permittat Dominum montem ascensu laborioso superare, ieiunare, & orationi instare; interea dormiat ipse. Ita fecerunt Apostoli Christo in agonia sudante. Vnde meruerunt reprehendi. Non potuisti vna hora vigilare mecum? Et sanè si Christus non vigilasset, exultatio erat in promptu. At vigilante,

Matt. 26.
40.

LS

ORANTE

oranteque Domino, quis non erubescat, si dormierit? sunt nonnulli, qui æquo sui curâ maiorem habeant, parùm solliciti, si vigilet nec ne superiores; sibi persuadent, se debiliores esse; superioribus incumbere, exemplo alijs præire; ipsos subinde rigidiores & indiscretiores videri; vrgere nimium subditos; non omnia quæ in scripturis sacris vel regulis sunt, ad calculum revocanda: satis esse

Ioan. 13.

20.

Luc. 22.

44.

si pro cuiusque conatu ac voluntate institutum seruetur. *Sed non est servus maior Domino suo.* Dominus Iesus, dum dormiunt discipuli, prolixius orat: & factus est sudor eius, sicut gutta sanguinis decurrentis in terram. En arca Dei filius æterni Patris, affixa est cruci. Et antiqua quidem habitabat in papilionibus. *filius hominis verò, non habet vbi caput suum reclinet.* Et

Luc. 9.58

Dominus Ioab exercitus nostri dux, & sanctorum multorum cœtus prostrati orationi vacant & tu dormis in lecto parùm sollicitus de pœnis, quæ post hanc vitam in caput tuum agglomerabuntur. *Non iacet in molli veneranda scientia lecto.* nec virtus longo somno alitur nec inertia. Duo hæc pretiosissima monilia sunt virtus, & scientia comparantur verò labore, & vigilantia. *Surre-*

Exod. 24

13.

xerunt ergò Moyses, At is non solus: sed & illius minister eius.

TEXTVS